

ĐỒ-VĂN-Y
QUAN-LÝ
Giá bán nhứt triph
AN-HÀ
Trọng năm 5\$00
Sáu tháng 3 00
Giá bán riêng nhứt
trinh L'APPEL
Trọng năm 6\$00
Sáu tháng 4 00
Giá bán chung hai bên
Trọng năm 10\$00
Sáu tháng 6 00

AN-HÀ-BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY, THỨ NĂM
EDITION EN QUOC-NGO DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG-Boulevard Delanoue - Canton
Directeur Politique: TRẦN-ĐẠC-NGHIA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-SỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trinh tay là gỗ
bát đống báo xin để tho
cho M. ĐỒ-VĂN-Y quan-ly
Lúc mua báo xin các
ngại chiểu có, gởi số tiền
luôn, hồn-quản lấy làm
tham cảm.

THẺ NÀO LÀ HIẾU LÀ TRUNG

Bản vẽ hai chữ hiếu, trung thì không còn ai là người chẳng hiếu nghĩa mà cũng không còn ai là người chẳng biết cái phép hành vi theo nghĩa hiếu đó. Nay lại đem ra bản nữa thì chẳng hóa ra xâm luan làm ư. Nhưng một cái vờ-dẽ cũ mèm mà đem ra luận nữa thì dễ dãi chẳng có cái thuyết vừa mới lại vừa hay sao? Để đầu chẳng có ảnh-hưởng đến nước nhà sao? Vậy nay cứ xin theo trật tự mà bản vẽ chữ hiếu trước.

Xưa nay ai cũng hiểu cái cốt chữ hiếu là "hiếu ư thân" nghĩa là muốn có hiếu thì phải ở gần bên cha mẹ luôn, phải trong cha kính mẹ, phải làm cho cha mẹ vui lòng, phải nuôi lại cha mẹ mà đến ơn sanh-thành dưỡng dục. Cứ lấy gương Lão-Lai mặc áo bông nhay mùa trước sân để làm cho cha mẹ vui lòng; tức quan-qui-diễn như Phạm-Lãi để cung phụng cha mẹ; ấp lạnh, quạt nóng như Huỳnh-Hương để cha mẹ yên giấc, mà làm theo. Lại cứ theo câu chữ "Sĩ vọng như sự tôn" nghĩa là thờ chắt như lúc còn sống, chính nghĩa là lúc cha mẹ chết phải tế lễ, đặt heo giết bò, cắt dăm, rinh-rang, phải cúng quây, đem giò, mâm cao cỗ đầy để tỏ lòng hiếu.

Hiếu như thế, làm như thế thì đúng thật, thì phải thật, nhưng cũng còn có chỗ sai lầm. Nếu hiểu nghĩa như thế là hiếu nghĩa rất hẹp hòi, vì muốn cho có hiếu phải ở gần bên cha mẹ luôn để làm cho cha mẹ được vui một lúc mà chẳng nhớ đến cái hậu lai của nhà mình sẽ được tàn bộ quang-xương hay phải bị đình-dồn hoặc nguy hiểm thì tất ra là người chẳng biết lo. Người chẳng biết lo để cho gia-dinh mình phải đình-dồn lựa là nói đến đến sa sút thì cũng đã mang tội bất hiếu rồi. Sao lại nói thế? Xin thưa cái dĩ-sắc của cha mẹ để lại mình chỉ lấy đó mà tiêu phí ra không làm thêm nữa được, đó có phải là tội bất hiếu ăn báo của cha mẹ chăng? Lại nữa cứ ở quanh bên cha mẹ không được làm gì cho nên cái nghiệp cả, không làm gì cho có cái danh để làm cho rõ cái oai-linh của cha mẹ thì trông ra chẳng phải là bất hiếu ư? Xưa nay ai cũng tin cái "hiếu" rất hẹp hòi này, chỉ biết gần gũi bên cha mẹ chứ không biết lo đến cái hậu-lai. Vậy thì nào là cái hiếu dĩ-hậu? Thế nào cho khỏi sai lầm? Xin giải, nếu lấy tốt lý mà suy thì nên làm sao cho cái gia-dinh mình phải quang-xương mà không nên đình-dồn, cần phải tận tụy mãi thì cha mẹ mới vui lòng được

hiếu, hoặc lấy đó mà làm cho rõ cái oai-linh của cha mẹ. Lại nữa, phải ung-dúc sao cho sập con cháu mình đều biết cái cách làm cho gia-dinh được quang-xương, biết trọng cái danh giá. Biệt làm cho họ hoạt mà không biết làm tiểu giết, chính là hiếu đó.

Đức Phu-tử có nói rằng: «Thân thể phát phu thọ chi phụ mẫu, bất cảm hỷ thương, hiếu chi thì đã, lập thân hành đạo dương danh ư hậu thế, dĩ hiển phụ-mẫu hiếu chi chung đã» Nghĩa là: mình vóc tóc da, chịu nơi cha mẹ sinh ra, mình không dám nết hại thì là đầu cái hiếu đó; còn mình lập mình giữ đạo, danh biểu về sau cho được sáng danh cha mẹ mình đó là tốt hiếu. Vậy cứ theo lời thánh nhân dạy thì không phải ở quanh bên cha mẹ mới gọi là trọn hiếu, mà chính phải giữ danh giá mình, phải lập mình mà làm cho cái gia-dinh được quang-xương ngõ làm cho cái oai-linh của cha mẹ mình được sáng rõ để gương về sau ấy mới tốt cái hiếu cho.

Lại xin nói về chữ trung, thì có cái thuyết đặt biệt hơn nữa. Và xưa nay ai cũng hiểu rằng «trung ư quân» là trung ở nơi vua, lại hiểu một cách rất hẹp hòi chỉ biết trung với vua, chỉ biết làm cho vua được lòng, chỉ biết vòng tay ở dưới sân chầu chờ phán nhiều ít ai dám can vua làm chuyện quây, tai hại đâu vua làm đều phải là cái trung lớn. Khu khu nắm giữ câu «quân sư thân tử thân bất tử bất trung» hề vua, bảo chết thì phải chết, chẳng chết thì chẳng phải trung. Chết như Nhạc-Phi vậy ai cho rằng trung, vì không phải hiếu thân với quân vương mà phải chết, ấy rõ ràng là Tán-côi nó giả mạo chiều chỉ để giết Nhạc-Phi; chính nơi Nhạc-Phi cũng biết rõ vậy mà đành ngựa cỏ chịu chết, hoàn ra bình giặc kéo tới thì lấy ai chống ngăn-bờ cõi, đó có phải là bất trung chăng? Lại như câu «Trung thân bất sự nhị quân» tôi trung không thờ hai chúa, câu đó thật đúng, thật phải; nhưng đó là nói về mình chưa kia, chứ hồn-quản vô đạo thì lại phải noi theo đây chi; ngàn năm có câu rằng: «Chim khôn chọn cây lành mà đậu, tôi hiền tìm chúa thánh mà phò». Kia như Hoàng-phi-Hồ bỏ Trụ về Châu ai lại cho là bất trung, vì Trụ-vương vô đạo không nghe lời gián làm trái luân thường; nên Hồ mới về Châu, mà Phi-Hồ về Châu thì rằng hết sức khuôn phò xã-táo vậy là tôi trung đó. Đây là nói về trung với vua chúa, chứ ta nay ở vào cái

thời-kỳ tân-chê thì chữ «trung-quan» kia phải đổi lại «trung-quốc» nghĩa là ta trung với nước thời. Vậy thì nào là trung với nước? Có phải hờ hào ở nơi miệng chăng? Không, không phải trung với nước là hờ hào ở nơi miệng mà cùng chẳng phải trung với nước là tùy thời làm cho vờ lòng người trong nước, chính là phải ung dúc nhân tài mở-mang kinh-tế làm cho nước thanh-vượng, tóm thâu quyền lợi về một mối. Không phải ở nơi người trên, miệng có dù thể lực thì cứ hành động ngay, làm cho rõ cái dân-tộc mình là trung đó.

Tóm lại hiếu trung là là cơ để dẫn một đạo bình di vậy, muốn có hiếu thì phải làm cho gia-dinh được quang-xương dạy bảo con cháu cho nó nết nết, muốn được trung thì phải làm cho nước thanh-vượng, tóm thâu ung dúc nhân-tài. Một toán quân mà là cơ dẫn đầu, biết theo phướng hướng thì được cái lợi tự do, và hòa-hòa (harmonie) cũng như một cái xã-hội dân-tộc có hiếu có trung đúng theo âm-nhạc vậy. Hiếu và trung là một cái cơ-sở rất ảnh hưởng cho nước nhà làm vậy.

Muốn nhà đều biết rõ cái phép hành-vi về chữ hiếu thì muốn nhà đều trở nên quang-xương ấy là làm giàu cho nước đó, biết dạy con cháu giữ cái sự-nghiệp tổ-tông thì sau này không còn hạng phi-loại nữa.

Muốn người đều biết rõ chữ trung mà làm theo thì ung dúc cũng chẳng biết bao nhiêu là nhân-tài để lo mỗi trị-chánh mà hạng ở-lại kia sẽ tiêu tắng lán, thì sau này ác không còn ai là người mại-quốc cầu vinh, không còn ai là người ăn phá xã-hội nữa, đó là làm cho nước thanh-vượng vậy. Nước được giàu có thanh-vượng, gồm bực nhân-tài, nhân vật tốt tươi thì có lo gì chẳng dựng chen vai với liệt-cường!

VIỆT-MINH-TỬ

Sở Trương-tê

Hội xã sở Trương-Tê (Loterie des Œuvres de la Mutualité) có lời lệnh cáo để đồng-bang được hay rằng số kỳ này sẽ theo kiểu mới là dùng máy quay mà quay ra số, chứ chẳng phải bắt số bằng tay như xưa vậy nữa.

Và cũng xin nhắc lại rằng ngày xổ số là 11 Novembre tới đây; nên chúng còn mấy ngày nữa. Vậy thì những ai chưa mua nên chóng mua đi, kẻo hết. Số sẽ để bán cũng các chỗ, nhất là các nhà buôn.

Lập cách thẻ nào

MÀ TRỪ LỪ TRỘM CƯỚP CHO ĐĂNG

Trời sanh có ngày có đêm phân biệt ra: Ngày chỉ nghĩa là một khoảng thì giờ để cho con người lao-dộng bốn nam trực bác lằng lóc cho có tiền đổi lấy hác cơm nuôi lấy gia quyền, ngoài ra dư giả sắm cái này, lập cái kia làm cho no ấm giàu có mà tạo-thành những công việc ích nước lợi dân, trước là làm cho gia-dinh vui sướng, sau nữa giúp ích chung cho đồng-bào.

Tạo-hóa sắp bày như vậy rồi lại phải cho mỗi hạng người mỗi việc theo bốn phận theo sức lực mà làm trót ngày, cũng như mây anh kếp diễn trên sân khấu, hề ai sắp vào vai nào thì cũng quyết làm làm sao cho cái vai của mình được xuất-sắc, được thịnh-già hoang-nghinh tất cả.

Mà những việc của lò Tào sắp bày cho con người lao động trong cái thì giờ lúc ban ngày đó thì những việc có ích cho mình mà lại có ích chung cả. Thiết tưởng chẳng có điều chi mà trái-đạo nghịch-ý cho ta đòi đòi cùng người đồng loại, còn ngoài ra những việc trái, những việc nghịch của lò Tào phủ phát đó, thì chỉ tại nơi lòng của người mà bày bỏ thêm ra mà hại lẫn nhau.

Còn ban đêm cũng là một khoảng thì giờ bằng ban ngày vậy, mà Trời đặt để những thì giờ ấy mà ban thưởng cho thân-thể, nghỉ - ngơi dưỡng tinh thần lại khỏe-khoan, là vì lúc ban ngày cái thân thể bao là cực khổ những công việc lao lực liên tay liên trí. Thế nên Trời đặt mới đặt bày có ngày có đêm phân biệt ra để có giờ làm giờ nghỉ.

Mà thân-thể con người được tráng-khiên khỏe-khoan, thì có chi bằng ăn ngon ngủ đặng, trong 2 đầu ăn ngon ngủ đặng đây thì thiết tưởng có một điều hại, mà điều hại ấy chẳng phải cho thân thể ta, chỉ hại về cái công-khó tiền của mà thôi. Hễ thân thể tráng kiện thì ăn ngon ngủ đặng, nếu ngủ đặng thì phải mê, mà mê ngủ mê thì lại còn một nỗi lo sợ, lo sợ cho phượng vô lương đáng ghét, có thân mà chẳng vững giữ lấy thân, nó đổi hàng những thì giờ của lò Tào sắp bày ra, chẳng kiên luật phép, nó chẳng muốn cho thân hình nó phải cực mỗi ngày, nó muốn làm làm sao cái sự cực của nó trong đôi giờ mà nó nuôi thân nó và cả trong gia quyền nó được ăn no 5, 7 ngày, một đôi tháng, 2 ba năm mới toại lòng hiêng nhất của nó. Bởi thế nên phượng này

đầy một năm chỉ cuối có làm một việc gì đâu, ban ngày thì ngủ ngất còn ban đêm thì mưu kia kẻ nọ rình mò nhà nấy đảo soát nhà kia chờ ngủ mê toan đảo hám khoét vách, kiếm thẻ thần khí cụ mà cạy tủ mở rương, may thời thì ăn uống ngoài-nguê, vợ con no ấm, còn có rui tai gia bất động giải đến quan thì mang khổ hình đối ba tháng cũng không hẹp chi, mà rui phải mang lấy khổ hình rồi thì vợ con ở nhà có tiền thì thôi, nhờ bằng không thì đi vay đi hối đem đến 5, 10 người bạc cho thấy, chủ uống trà thì được lãnh ra làm công việc nhẹ nhàn, chứ có chi mà cực nhọc mà kiên sợ ăn năng bỏ thói cũ. Chừng, mắng rồi, thân hình cũng mập ú giữ thói cũ sanh-nhai, lại còn rượu trà rú ren quân biếng nhát thêm phe đảng cho nhiều, một đêm làm được 5, 7 cái nhà là khác. Bởi thế nên những hạng này một ngày một tăng thêm, chờ đầu có giảm được, hề tháng này bị giam cầm thì tháng khác ở nhà đi làm mừng củ di lo.

Nhà-nước cũng hết lòng thương dân trừ nghị lập luật hình mà ràng phạt chúng nó nặng nề. Phép nước thật là rất công, đáng kính, đáng phục, mà không lẽ nhà-nước cứ một việc chăm lo bấy nhiêu đó mà thôi đâu, vì việc cả nước, nên phải phát cho những người tin cậy của nhà-nước, cho chức tước ăn lương bổng đặng hết lòng với nhà-nước mà nà tróc truy tầm bắt quân đó đây dọa làm cực nhọc cho nó tởn, đặng dân chúng an cư, mà phần nhiều các chức-việc ấy có vướng giữ theo đầu! Ai bất đặng đem đến thì giải, nhà-nước lấy luật phạt; giao lại cho thấy chủ gìn giữ phải coi sóc đây dọa nó là vì nó là kẻ có tội lớn với nhơn-quân xã-hội, mà đầu có tuân? Ắn của người phải ủng-hộ cho người, miệng là giao mấy tên còn đủ mấy tên thì thôi, việc nhà-nước nay không rồi thì mai... lo gì!

Cứ xin chánh-phủ trừ liệu cách thẻ nào mà trừ bớt đảng lữ này, vì thấy có làm nhà đi làm thuê gánh mướn, ngày này qua ngày nọ, da nám, tay chai, ki-còm được một đôi thùng gạo, 5, 3 người bạc, thì nó đã sấm soi đặng đèn mà tóm thâu cho sạch, rạng ngày quần áo không còn vợ con phải chịu đối. Thương thay!

NGỌC-AN

Xuất cảng

Lúa gạo và đồ thổ sản xuất cảng ở thương-khẩu Saigon, theo số cộng ngày 15 Octobre đây được

1.158.722 tấn nhưng còn kém hơn năm 1925 được 1.184.302 tấn.

Đây cứ sao theo bản thống-kê đồ thổ-sàng đã xuất cảng năm nay song với năm ng-ái (1925).

	1926	1925
Tiêu	1.998 tấn	3.032 tấn
Bắp	11.050 id	20.032 id
Mỡ	23.704 id	22.798 id
Mỡ-cá	2.508 id	4.322 id
Dừa	9.959 id	9.185 id
Gòn	328 id	411 id
Bông vải	389 id	1.187 id
Sơn	253 id	680 id
Cao-su	6.521 id	5.387 id

Song theo hai bản này thì dù biết rằng tiêu, bắp, mỡ-cá, bông vải, gòn và sơn năm nay xuất cảng kém hơn năm ngoài rất nhiều.

Nhưng vậy nhờ có Cao-su, khô và dừa năm nay tăng lên một số vừa to.

Tiêu mà không được có nhiều đây là do nơi cách trồng tía ở xứ ta không được kỹ. Vậy cần phải vùng phân lại cho đây tiêu trở nên tốt hoặc là lập thêm vườn tiêu mới.

Bông vải chẳng phải ở xứ ta bị sút kém thời mà cả toàn cầu cũng đều vậy vì sự trồng tía không được tân phát.

Không hiểu tại sao mà ai ai cũng đều ngả lòng về sự trồng tía bắp, nên mới bị kém sút hơn mọi năm rất nhiều.

Ước ao sao đường nông-nghiệp ở xứ ta được tân tới nữa mới có đủ đồ thổ-sàng xuất cảng, vì ở xứ ta là xứ chuyên về nông-nghiệp mà đồ nông-nghiệp không có đủ mà xuất cảng thì có biết xoay về đường nào.

An-Hà-Báo

Một đêm xem hát

Tối thứ bảy vừa rồi có bạn hát bộ kim-thời đến hát tại rạp Thiên-tử-Lộc, cứ theo trong chương trình thì tưởng ai cũng chẳng còn lạ gì, dẫu kép thỉnh sắc, cũng là hề điệu cười nôm ruột, y quan tốt đẹp, mùng tranh mới mẻ, v.v.. Bạn tôi đến mới đi xem hát giải muộn, hai người cùng bước chon vào rạp trông lên sân-khấu thấy diễn trước "Phụng-nghe-Dinh" v.v., thì bữa trước đây kỹ-giả có luận bài "Vạn-de-do-dâm", nay ngẫu nhiên lại còn gặp gỡ, Lữ-Bố với Đông-Trác kết nghĩa minh-jinh, tuy là không sinh, nhưng có đường sinh đường cùng đạo đồng, cơ sao mà cha nuôi với con ghê, cha không ra cha, mà con cũng chẳng ra con, bầu theo sắc lịch của nàng Điều-Thuyền, rồi Bô nhân tâm thích dưỡng phụ, động ồm áp người yếu. Kỹ-giả thấy vậy rồi than thầm, hỏi nhỏ: tể làm chi làm vậy Đông-Công? Mà bạc chỉ dờ bầy Lữ-phụng-Tiên? Hạ lớp tướng cha con giết nhau vì sắc, kể hát tiếp qua tuồng "thiện ác" Tuồng này kỹ-giả thích xem lắm, chắc sao cũng phải thiện-ác đạo đầu, nhưng mà tại sao lại thiện với ác? Vì tiền bạc, hay là vì tình? Nhưng không phải vậy, ấy là vì ngôi báu; chẳng khác nào như đời nay thường dân giành ruộng đất vậy.

Nguyên có một vị vua cha sanh dựng hai vị hoàng-tử, Nhất-Điện thì tánh tình hiền từ, thuận thảo với anh em, đã văn quân kiến, còn Nhị-Điện thì hung bạo tàn nhẫn, nhưng cũng là một tay hảo-khuyết, nên vua cha mới sai ra trấn biên cương; chúng may tại triều vua cha xa bằng ân-giá, triều thần vẫn vô tôn Nhất-Điện lên ngôi cửu-ngũ, Nhị-Điện từ chối vì biết tánh em hung ác, sợ nửa đây chẳng khỏi cốt-nhục tương tàn, nhưng mà triều thần tâu rằng: như nhứt vô vương đảo huyện thiên-hạ, cực chẳng đã Nhị-Điện mới nghe theo cho trăm họ thái-bình, muốn dân lạc nghiệp.

Phát tang rồi sai Sư đệ thành-chỉ báo tang cùng em; khi Nhị-Điện tiếp đặng thành-chỉ ngỡ là của vua cha, nên đặt bàn hương án đến chầu đọc chiếu rồi mới nổi trận lôi-đinh chém Sư đệ rồi kéo róc bình về đoạt ngôi báu, khi Nhị-Điện hay đặng sự chẳng lành thì đem ngọc-lũ-phủ dựng cho em làm vua vĩnh viễn, nhưng em cũng chưa vừa lòng, nằng nằng quyết một giết cho đặng anh, nói sao anh lại đem lòng tham quách, nhưng mà người ngay nên có thành-thần ủng hộ, mấy phen thoát khỏi tay ác độc, chạy đến một cảnh chùa, lẹ chon vào đó dựng ẩn thân, mới vừa bước vô đến cửa dừng nép vào cánh cửa thì đã hóa thân thành phật! Người em ăn năn tội ác, chạy theo anh đặng chịu tội cùng rước anh về làm vua. (có lời mà biết ăn-năn hối cải thì người không đến nỗi làm to, khi Nhị-Điện chạy theo anh đến chùa cùng vào chùa lại cánh cửa bên kia đặng kiểm anh rồi bỗng không cùng hóa thân thành phật! Nên bây giờ mới có cái tích "ông 1 hiện ông 2" là vậy đó.

Khi giảng hát ra về, mà lòng vẫn nghĩ suy vậy chớ: Kim-hà Cồ-hà xưa làm sao, thì nay cũng vậy, vì tiền bạc, ruộng đất, vì tình dục, mà giết lẫn nhau chẳng gớm tay, nhưng tình kia, của họ, biết có giữ đời đặng sao??? Đem khuya canh vắng ngồi mà nghe đặng lời hùng dũng, nhiều lẽ thiệt hư cũng là đặng em tại khời dạ, những rồi con hát chỉ hát cho lấy rồi, miếng là thuộc lòng vài câu nam lí câu khách, chup đầu bắt đó, có khi lên non lại hát ra xuống biển, hoặc là la lối làm cho thêm chắc óc không nghe ra lý nghĩa gì! Phải chờ chỉ tập tành từ lời ăn tiếng nói cho chỉnh đốn, thủ vai trung thần thì đi dưng cho lễ chỉnh nói năng cho có oai nghi, làm cho ai nghe đến cũng phải háng háng trong lòng, cũng là bắt cảm động đến tâm lòng trung nghĩa, còn như thủ võ gian thần thì phải nịnh hót thế nào, ngan trước hoặc đón sau, thêm vô bớt ra, khiến khán-giả phải bất bình, khinh bỉ. Hát xướng là làm trò cho công chúng tiêu sầu giải trí, trông lên sân-khấu hầu có rõ cái tài nghệ của con hát, sau nhớ lại chuyện xưa tích cũ, nên phương-ngôn Pháp có câu: "le théâtre est un puissant éducateur" (Trường hát là một nhà giáo-dục có quyền.) Nên chỉ kỹ giả bốn trăm ra xem hát bộ lắm, nhưng cũng ít khi gặp đặng anh kép thiệt nghệ!

CÀNG-VIỆM

Nội-biên Trưng-Huê

QUỐC - DÂN - QUÂN CHIẾM ĐẶNG HỒ-NAM.

Bấy lâu nay binh-cách vùng này ở các vùng Hô-nam Hô-Bắc và Giang-Tây chưa phân thắng bại. Nay được tin rằng Quốc-dân-quân đã chiếm được Hô-nam-Tĩnh-hình binh sự của Quốc-dân quân coi đặc thế-lực lắm, vì các tướng cầm binh toàn là tay lão-thành lại hành binh theo máy Tôn-Ngô, đi tới đâu cũng cầm nhứt chẳng cho quân sĩ phá phách cướp giựt của lẽ dân.

Ở Vô-xương, Hán-dương và Hán-khẩu Quốc-dân quân tỏ-chức quân đội rất tân thiện, tận-mỹ. Cái thế cách

Quảng-Đông ngày nay thiệt là thích hợp với hiện-tình nước Tàu lắm.

QUẢNG-ĐÔNG

Hiện nay ở Quảng-Đông rất yên-đn. Chánh sách của Quốc-dân-quân là quyết quét sạch lên thảo khấu mà an ban thiên hạ, nên thuế má gì cũng góp y như thường không đều chỉ trở ngại. Nhơn dân thấy đều yên-cư lạc nghiệp.

NGO-BỘI-PHU

Tình thế của Ngô-bội Phu bây giờ coi chong-chanh lắm. Quân Ngô đã mấy phen bại binh, quân sĩ thấy đều ngả lòng, ấy là nhờ cho Ngô gây dựng nghiệp bá lại đặng Ai cũng đoán rằng Ngô mà không có cơ khởi lại được ắt bị đào thải ở trường chánh-trị Trung-hoa. Tuy trước kia Ngô có kết thân với Trương-tác-Lâm mặc dầu, song nay thế Ngô đã yếu mà Trương cũng ngành mặt lại bình-sanh Ngô hay hạ khắc quân binh, nay gặp hồi nguy cấp vậy, quân binh thấy sanh lòng lần lượt ly tán rảo.

TÔN-TRUYỀN-PHƯƠNG

Tôn-truyền-Phương từ ngày cầm binh đánh thắng Trương tác-Lâm ở miền Dương-Tử và rước theo Trương tới cương-giới tỉnh Sơn-Đông là tỉnh của thủ-hạ Trương tên Trương tôn Xương Giám-Đức, tới nay thì thỉnh thế càng đây. Tuy là Tôn vi Trương ở Sơn-Đông nhưng chẳng hề xâm lấn được, đến lúc Quốc-dân-quân khai chiến với Trương-Ngô, Tôn cũng giữ thái độ ôn-hòa không can dự đến, ấy là rõ ràng nghĩ coi thời thế chớ ý Tôn vẫn thêm ba tỉnh Kiến-Son, Triết-giang và Phước-kiến làm Tuy cái Thái-độ của Tôn vậy, song có lẽ nhờ cái hùng - phong của Trương - giới-Thạch đủ làm cho Tôn dòi, hăng cái thái-độ ấy.

THINH-THỂ QUỐC-DÂN-ĐẢNG

Các công-trình của Quốc-dân-Đảng sửa sang đề-tạo rất lớn lao đã được nhiều cái hiệu-quả mỹ-mãng. Coi ngay như một việc thiết lập "Chánh-phủ quốc-dân" ở Quảng-Đông thì đủ biết. Hiện nay thỉnh thế của Quốc-dân-Đảng vững vàng lắm và càng ngày càng bành-trướng thêm mãi. Dân chúng thấy đều ích-lợi của Quốc-dân Đảng rất lớn lao và thực-hành một cách đặt-biệt nên xin nhập đảng rất đông.

TRẦN-KẾ-LINH

Giám-đốc quân Bắc-kinh là Trần-kế-Linh đã đem 200 000 binh, sang miền Nam, toàn binh này đã kéo tới An-huy và đồn bnh hạ trại tại Giang-Tô để chờ binh Tôn-truyền-Phương. Binh Triết-Giang cũng đã kéo tới Thượng-hải và binh cứu là Thống-soái Tôn-truyền-Phương đã tới rồi, nay hai bên đã có chiến xạ nhau rất kịch-liệt.

VIỆC BÀI CÔNG VÀ TÂY-CHAY HỒNG-MAO.

Cái phong trào bài công và tây, chay Hồng-Mao rất quan hệ cho Hồng-mao. Bộ ngoại-giao Hồng-mao đã làm phen thương nghị với Chánh - phủ Quảng-Đông-Chánh-phủ Quân - Đông đã tìm phương thế giải quyết vấn đề ấy, nhưng Chánh-phủ Hồng-Mao cứ đem chiến hạm sang Tàu mãi làm cho người Tàu nghi rằng Hồng - Mao muốn dùng võ lực mà can thiệp việc nước Tàu. Thật là áp chế quá!

VIỆT-MINH-TỬ (Còn nữa)

Bố cáo

Tôi tên Đặng-Toàn chủ tiệm ghe Quân-hưng-lợi ở Cantho xin có lời bố cáo cho quí vị rõ trước rằng: kể từ ngày nay tôi đã đuổi thẳng cháu tôi tên là Đặng-Sảo tục kêu Lờ-Hun không cho ở trong tiệm nữa, vì nó xài phá tiền bạc của tôi nhiều lắm.

Vậy xin quí vị, đừng trả tiền bạc chỉ cửa tiệm cho nó và tôi cũng không chịu can-thiệp đến những món nợ của nó.

Nay cáo.

CƠ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HƯƠN
CỦA ÔNG
LƯU-NG-Y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm,
thì **CHẮC ĐANG KHỎE MẠNH LƯƠN**
và ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm bởi
tái huyết hư hay là ác không đến mà sanh ra.
Thuốc hươn này trị các chứng bệnh:
NHƯC DẦU, AN KHÔNG TIẾU,
NANG BAO TỬ, CHỒNG MÁT,
KHÔNG THƯ THỜI.
BÁN TẠI: Nhà ông Lương
DEHAUT, 147, Poug. St-Denis
Paris, cũng khắp trong mấy
tiệm thuốc.

CANTHO-NAMVANG (PnomPenh)

Hãng xe hơi TRẦN-ĐẤT-NGHĨA Cantho-Ville (Cochinchine)

Dưa hành-khách từ Namvang - Tàkeo - Chaudoc - Longxuyen - Cantho - (Tới Cantho có xe đi Sóc-trăng - Băclieu và Longmỹ) Xe của Bôn-Hàng đều có bảo-kê, và sơn màu xanh, có chạy một sợi chỉ màu vàng và có vẽ hình Mặt-trăng, xin Hành-Khách lưu ý.

KINH,

Kính cùng quí-khách dạng tường:

Kể từ ngày 1er Juillet 1926 Bôn-Hàng đóng thêm bốn cái xe Autos dạng đưa Hành-Khách lên xuống: mỗi ngày 2 cái chạy lên Namvang, 2 cái xuống Cantho.

Namvang - Tàkeo - Chaudoc - Longxuyen - Cantho - Sóc-trăng - Băclieu - Longmỹ (Rạchgiá).

Giờ xe chạy định như sau này:

Mỗi ngày tại Namvang khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới Cantho 2 giờ chiều kiệp xe đi Sóc-trăng - Băclieu và Longmỹ.

Mỗi ngày tại Cantho khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới Namvang 2 giờ chiều.

Hành-Khách ở Sóc-trăng - Băclieu - Longmỹ - Vinhlong muốn đi Namvang thì phải lên Cantho nghỉ một đêm, sáng đi Namvang thì tiện lắm, vì mỗi ngày đều có xe của Bôn-Hàng chạy luôn luôn và đúng giờ, vì không có trạm đầu lâu hết.

Xe có đèn đầu cùng đúng giờ vì Bôn-Hàng lo tu bổ từ tề lắm. Mấy người giúp việc trên xe tiếp rước hành-khách từ tề luôn luôn. Xin quí-khách sáng lòng giúp Bôn-Hàng cho mau tân phát, rất cảm ơn.

Nay kính

HÀNG XE TRẦN-ĐẤT-NGHĨA, CANTHO.

HÀNG XE HUỖNH-MINH-THÔNG, PNOM-PENH

LỜI RAO

Đèn điện

Nước đá

ĐÈN ĐIỆN.—

Kính lời cho quí vị dạng tường:

Tại hàng tôi có sầm mấy đèn điện thấp từ 50 ngọn tới 100 ngọn đèn; mỗi ngọn sáng 50 bougies, để cho mướn. Ai muốn mướn đi xa hay gần xin gởi thư thương nghị. Khi hỏi giá xin nhớ nói đường bao xa, thông thương cách nào: và mướn mấy đêm.

NƯỚC ĐÁ.—

Tại hàng tôi có sầm một cái máy làm nước đá; Mỗi ngày làm được 1000 ki-lô; Có hai thứ Thứ lớn cân nặng 20 ki-lô, thứ nhỏ cân nặng 10 ki-lô.

Bán lẻ mỗi ki-lô 0\$06—Bán sỉ 0\$05 một chục ki-lô. Nước đá trong, không có bọt và lâu ền. Cách làm thiệt sạch sẽ vì có quan thấy thì nghiệm rồi. Ai muốn mua giờ nào cũng được.

Xin quí vị chiều cõ và giùm giúp tôi cho mau tân phát, rất cảm ơn.

Nay kính

TRẦN-ĐẤT-NGHĨA, Cantho

LỜI RAO

Kính lời cùng quan khách dạng tường:

Tôi mới dọn một cái nhà ngủ đề hiệu là: **HOTEL TRẦN-ĐẤT** (Nghĩa là khách-lưu) môn bài 26, đường kinh lập Delanoue ở gần nhà hát bóng Casino, châu-thành Cantho. Có dọn mười sáu cái phòng sạch sẽ, khoản khoản và đẹp dễ lắm. Trong mỗi cái phòng có đồ chuông điện đặng kêu bồi; tại nhà ngủ có telephone số 16, tiện bề cho quan khách chuyện vắng với người quen ở xa; có bán cơm lấy. Bởi thiệt thà và có lẽ nghĩ.

Vậy xin quan khách có dịp ghé nghỉ một chuyến thì biết, chớ tôi không dám bảo chuốt nhiều lời.

Nay kính,

HOTEL TRẦN-ĐẤT, Cantho-Ville

CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

Cấm trích và sao in nguyên bản.

NHÀ HÀNG BÀN CƠM TÂY

MỞI LẬP TẠI

TRUNG-CHAU LỮ-QUAN

KINH TRÌNH QUÍ KHÁCH RÕ:

Tôi mới lập tại Trung-châu lữ-quán (Hôtel Central) một nhà bán cơm Tây và rượu Tây, tôi có kêu được một người nấu ăn Hải-nam thiết là một tay nấu ăn thiện nghệ trước kia có làm chef đầu bếp tại nhà Xet các quan võ trên Saigon.

Tôi có làm mái hiên để quý khách uống rượu, mái hiên này nhờ được ở giữa hai đường đại lộ và lại cao ráo, mát mẻ không đau nắng. Có nhiều vị ở Saigon Cholon xuống Cantho, đến nhà hàng TRUNG-CHAU thấy cách chưng bày văn khéo và hành khách về ra đông đảo thì đặt tên là *Continental Cantho*.

Khăn ăn nấp bàn và mọi vật trong nhà hàng đều veng vang tinh khiết luôn luôn, còn trong phòng ăn, tôi có đặt nước máy, để cho quý khách rửa tay, giờ nào cũng có nước.

Kính xin quý khách có dịp đến Cantho tiện bước ghé nhà hàng TRUNG-CHAU LỮ-QUÁN một phen tôi sẽ ân cần tiếp rước.

NHÀ HÀNG TRUNG-CHAU CANTHO

Kính cáo

Saigon

SON-ĐÁ MÀ-TÀ.

Cũng bữa 16 Octobre, lối 7 giờ tối có một chủ lính mã tà vùng lính ông Có đi kêu một cái xe kiến làm chi không biết, mà rồi lại gặp một cậu sơn-đá anh chi, nên không cho xe kiến ấy đi, lại bảo phải chờ anh ta và hai à thanh-lưu Annam đi chơi. Chủ lính thấy giám trái lính ông Có, thì nổi giận cảnh hông nên chửi thề lộp bộp. Cậu sơn-đá không hiểu gì, hai con mảy ngài ra bình vực, ý thế gần lấy chửi lại chủ lính. Lối qua tiếng lại chửi đã một hồi rồi cậu lính nhăm thề không xong nên tính huê. Chủ bếp thấy vậy tức mình, rầy cậu lính nói sao lại chọc cho chúng chửi.

T. H.

Một dịp tốt

1° Muốn bán một cái xe hơi hiệu "CITROEN" hai chỗ ngồi, đạp chạy đèn điện (Démarrage électrique) cả thấy đều còn tốt.

Giá bán là.....450\$00

2° Và một cái moteur gắn vào xe máy hiệu "CYCLONE" 1 CV, 2 temps, 25 kilomètres à l'heure, chạy bằng giấy trăn.

Máy còn tốt, giá mua hơi còn mới 118\$28, nay vì không muốn dùng nên bán rẻ 55\$00.

AI muốn mua hoặc muốn coi thử máy, xin đến nơi Monsieur Quách-Nghi chez Monsieur Triều-Thuận-Ký, 48 Quai d'Orghien, Rạchgiá.

Đông bào

Hãy bớt sự lãng phí mà đỡ tiền tệ cấp cho anh em bị lụt ở Bắc-kỳ.

Lời rao

AI có mở mã cha mẹ, ông bà, bà con cùng thân quyến chỉ chôn trong miếng đất 1° 5000 số họa đồ 11 từ thứ 4 tại làng Thới Bình của tôi là Ung-vân-Cang đứng bộ, đứng hay, kể từ ngày 15 Sep tembre cho tới 15 Novembre 1926, nghĩa là trong 2 tháng, thì mau mau lấy cốt dời chôn nơi khác. Bằng quá kỹ không ai lấy cốt, mở mã nơi miếng đất nói trên đây thì tôi sẽ có quyền tự do mà lấy cốt và dời lại nơi nghĩa địa vì tôi có việc dùng miếng đất ấy.

UNG-VÂN-CANG
ở làng Thới Bình cách khế
Cầntho

Lời rao

Tiệm Thái-Phong Cao-lãnh

Tiệm tôi có bán đủ thứ hàng đen, như hàng ta, lãnh tàu, nhiều trầu, nhiều doan, cầm châu, lụa, xuyên v.v.v. nhưm thợ có danh tiếng ở Cao-lãnh hàng nhưm điệu nước, kỹ lưỡng, chẳng hề phai trở.

Hàng tàu, tơ lụa trắng đen, màu đủ thứ.

Hàng bắc: lãnh, lương, xuyên, the bằng quế và giấy bắc gia lạng, đủ thứ.

Hàng tây: cầm nhung, satin, tơ, đen màu đủ thứ, và có bán vải cây đen và vải bông vải sọc và đồ tạp hóa đủ thứ, v.v. v.v.

Hàng bán sỉ và bán lẻ đều tin giá nhẹ nhàn, rẻ hơn các nơi và hàng rất tốt.

Kính mong quý ông quý bà giúp đỡ đông bào mua một lần thì rõ biết lòng chơn thật của chúng tôi: hàng gói gói chắc vừa lòng quý ông quý bà lắm. Còn hàng gói theo cách (contre remboursement).

Chủ nhơn: NGUYỄN-VÂN-HÀO kính mời.

CÁP NHÂN THIÊN-CÔNG

Tác giả: PHẠM-THIÊ-TRUNG
(Tiếp theo)

Ông bèn với tay lược con trăn-trệt để trên bàn, mắt nhìn xem mà trí cũng còn tưởng về việc "chìm sa cá lự" mất. Ông nghĩ đây là rồi ông sự nhờ đến trong Thiên Thái-thượng cảm ứng có nói: họa phúc vô môn, duy nhơn tự triệu, thiện ác chi báo, như ảnh tùy hình— việc họa phúc không có cửa, chính ở nơi mình đời lấy, giữ lấy—lãnh dữ chừng trả, như bóng theo hình—Lãnh dữ, họa phúc có biết ở đâu mà tránh; duy mình cá làm lãnh thì chẳng lẽ nào mà gần dữ. Nghĩ vậy rồi ông kêu dĩa ở trong nhà đem liên con chim trăn-trệt chết xuống sông; đoạn ông cầm tờ An Hà lại nằm trên bộ huyệt gồ mà

xem.

Ông Triệu-thông-Mãng bình nhứt thích thí-phủ văn-chương lâm, mỗi lần đọc báo, ông không hề bỏ qua mục "Văn uyển" bao giờ. Hễ gặp bài thí nào thì ông ngâm đọc liền. An-hà-Đạo kỳ này lại có đăng 10 bài thí của Tuy-Kiều lúc chiêm-bạo gặp nàng Đạm-Tiên. Gặp thí ông thích chi, đầu rằng việc "chìm sa cá lự" kia hồi còn ràng ràng trong trí ông, nhưng mà ông cũng đẹp được đi mà cất tiếng vịnh ngâm thành-thốt cái động phứt-trâm của một nhà cựu nho rung đùi kia vậy. Ấy là: Này mười bài mới mới ra, câu thần lại mượn bát hoa về với. Thí rằng:

Bóng ác thôi đưa lệ chẳng chừng,
Hồng quân quen bốn khách hồng quân
Xưa nay kẻ hết trang tài sắc,
Tài sắc thì sao cũng lụy thân.

II

Móng mảnh thương bấy phận hồng nhan,
Trái khắp xưa nay phải một nang.
Vương nọ trần ai thân lâm bực,
Giữ mà cho vẹn cùng bầm gan.

III

Cang chi phận gái với trăng già,
Khuyến-không dành cho ủa rã hoa.
Trăm trận gió ồng phai dợt sắc,
Một đời rồi cũng cuộc phuôi-phà.

IV

AI gọi hoa rằng sắc lại thơm,
Có thơm không sắc, sắc không thơm.
Chờ hèm sắc có lờm không có,
Chẳng sắc còn e nết chẳng thơm.

V

Dám hỏi trời xanh có bởi đâu,
Hồng nhan luôn chịu nỗi ưu sầu.
Hay là lắm nặng oan khiên trước,
Vội ngọc dành cho bụi lấp đầu.

XI

Hoa khai đêm gió nguyệt trời đông,
Hoa kếm mùi thơm nguyệt lạnh lòng.
Hoa nguyệt ơi nhau nên bán-biểu,
Hoa làng nguyệt khuyết biết ai cùng.

VII

Thăm thoát thôi đưa đập tháng ngày
Hồng nhan phận mỏng khóm mây bay
Cuộc đời còn nỗi trong ghen ghét,
Như nước trăm năm tiếng dễ dài.

VIII

Thương thay phận gái mỏng như tờ,
Một kiếp ngày xuân có mấy giờ.
Giờ ực mưa ồng sơn phấn dợt,
Hoa thừa hương thấy phận bơ vơ.

IX

Chỉ hồng cốt mở giắt chiêm bao,
Nghĩ kiếp phù sanh dạ tợ bào.
Giọt lụy năm canh dầm thấm do,
Khổ đam tâm sự thấu trời cao.

X

Từ xưa kẻ khắp mặt chơi bời,
Cũng bởi mình gây mối nợ đời.
Tạo-hóa đề nào cho phước hậu,
Phình-phở nguyệt lão mối tơ rơi.

Ông ngâm giở 10 bài "Đoan-trường-thí" của nàng Kiều rồi, ông còn ngon miệng ngâm luôn một vài câu Kiều nữa như vậy:

Kiều vịnh lảng ý dễ bài.
Tay tiên một vẻ đủ mười khúc ngâm
Xem thì khắp-khỏi mừng thăm...

Ông vừa muốn bắt đầu dưới cho luôn; kẻ thấy Thị-Điệp bước lại gần thưa cha vô dưng bữa. Ông à một tiếng, rồi lồm-cồm ngồi dậy chọn xô giấy đi, tay thì cầm tờ An-Hà theo, mà miệng ông cũng còn ngâm nhỏ nhỏ cho tròn câu như vậy:

Già đành tỏ khẩu cầm tâm khác
thường...
(sau sẽ tiếp)

CO BANG CẤP ỨA HỘI ĐẤU XẢO MỸ-NGHỆ HANOI BANG KHEN
DIPLOME DE MERITE-EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1922
Cordonnerie - Chapellerie - Tonkinoise
GRAVURE SUR METAUX ET MARBRE

NGUYEN CHI HÒA

83 Rue-Catinat-Saigon

Kính còng QUI-VỊ đặng rỏ. Tiệm tôi có 30 thợ BẮC-KY giới ĐỒNG GIÀY, LAM NUN theo kiểu AU-CHAU kim thời. GIÀY đóng bằng DA-TÂY hết, NON làm bằng CÂY-MÓP thiết ohe, lớp NIXAM, BỐ TRẮNG VÀ BƠ-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐA CẨM-THẠCH ĐỀ MA. Tôi đã BÀN-SỈ LỢC-TINH thiết nhiên, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NON VÀ GIÀY của tôi am thiết kỳ cang và giá lại rẻ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÀN GIÀY-HẠ DA LẮNG GIẾP DA-LANG VÀ NHUNG đủ màu GUỐC BẮC-KY SƠN-ĐEN QUAI-NHUNG QUI VỊ xin viết thư về thương nghị tôi sẽ hồi âm lập tức có giá BÀN-SỈ riêng thiết rẻ xin chur tên chiểu có cho việc buôn bán của ĐỒNG-BANG ta được thành lợi trong lúc cạnh tranh này tôi hết lòng cảm ơn.

NGUYEN-CHI-HÒA, Kính mời

DU CHICTONKINOIS

• LÊ-TIÊN-CHỨC •

83 Rue Catinat-SAIGON

Thiem may đi Y-HUC Langsa
Thợ cắt thiết hẻo và may kỹ lưỡng

Có phông riêng mặc thử

GABARDINES DRAPS POUR

LAINAGES SMOKING

DRAPERIES TISSUS

SERGES ANGLAIS

TUSSORS FLANELLES

• Bán Raquettes

ĐỒ CÂN "DRIVA"

ĐỒ CHAM GIẤY TENNIS

SALON GIẤY TÂY

TỦ THỜ GIẤY HA

TỦ DINH NÓN FEUTRE

KHAY HỘP GIẤY ĐÀN BÀ

văn vắn CỎ BOCLES

Mỗi tháng có hình kiểu áo quần

• mỗi bán Y lại luôn luôn •

Xin QUI-VỊ chiểu có tới rất cảm ơn

CHIEU NG. CHI-HÒA

VOUS POUVEZ GAGNER UN MILLION

500.000, 200.000 ou 100.000 Francs
en achetant une obligation

CRÉDIT NATIONAL 1920

Payable 20 francs en souscrivant et le solde par 21 mensualités de Trésor français. Dès le 1er versement on reçoit le numéro du titre et on a droit à la totalité du lot gagné. Tout participant aux tirages avec ou sans d'acquiescement et prénage sans s'en apercevoir, ou détenteur possesseur d'un titre de l'Ordre rapportant intérêt. Le Crédit National participe à 5 tirages par an, les 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre et chaque tirage comprend :

1 lot de	Un million
1 lot de	500.000 francs
2 lots de	200.000 francs
3 lots de	100.000 francs
6 lots de	50.000 francs

Soit pour les 5 tirages : 20 millions de francs de lots par an.
Liste gratuite après chaque tirage.
Les chances de gagner sont donc nombreuses.
Pour y participer, veuillez adresser 20 francs au Directeur de la

BANQUE NOUVELLE
8, Rue Papère, MARSEILLE (France)
Vente conforme à la loi du 15 mars 1900,
qui donne toute garantie aux souscripteurs.

Giá rẻ!!! Giá rẻ!!!

KINH CỘNG QUI-VỊ RO:

Bổn-hiệu mới tiếp đặng một kỳ viết kẹp theo túi áo "Porte plume à réservoir" a remplissage automatique, có gra bằng metal nickel đẹp lắm, không thua gì các hiệu khác.

Giá định bán rẻ, mỗi cây..... 0\$60

Ái mua nhiều về bán lại 12 cây, giá chắc là..... 0\$00

Thư viết này không phải xấu mà bán rẻ, cũng là viết của các xưởng Langsa gởi qua, nếu giữ kỹ cang thì cũng dùng lâu đặng.

Kỹ này lại không bao nhiêu như quý vị cần dùng viết thư đến mua mau mau kéo hết.

Xin để thư và mandat cho:

M. ĐO-VĂN-Y
Quản-lý An-quân An-Hà Cánh.

Hai thư thuốc hay

Thuốc "TRẦN-VĂN-Y" chỉ xuất hiện là một thư thuốc vị khi ôn-hòa chẳng luận già trẻ, đông ông dân-bà mới ho, hoặc ho lâu, ho lao, ho ra máu ho có đờm, ho e sần hậu, dùng nó trong vài ngày thì thấy giảm ho. Không biết bao nhiêu người đã dùng rồi, đến giờ thư đến khen ngợi.

chẳng cũng. Cách dùng thì khi mua thuốc sẽ có gởi toa cho cứ đi theo đó
Giá bán hộp nhỏ 5 miếng..... 0,30
Hộp lớn 10 miếng..... 0,50

Thuốc "TRẦN-VĂN-Y" cứu bệnh mù
Thuốc dùng toàn sữa cạp mà luyện chế ra. Lắm người mù đã trên năm sáu tháng mà khi dùng trong tuần lễ thì thấy sáng như thường. Thuốc nhỏ vào mắt ngay và má lúm. Cách dùng đã biên vào trong toa, khi mua sẽ gởi theo thuốc.

Giá bán: Một vỏ..... 0\$10

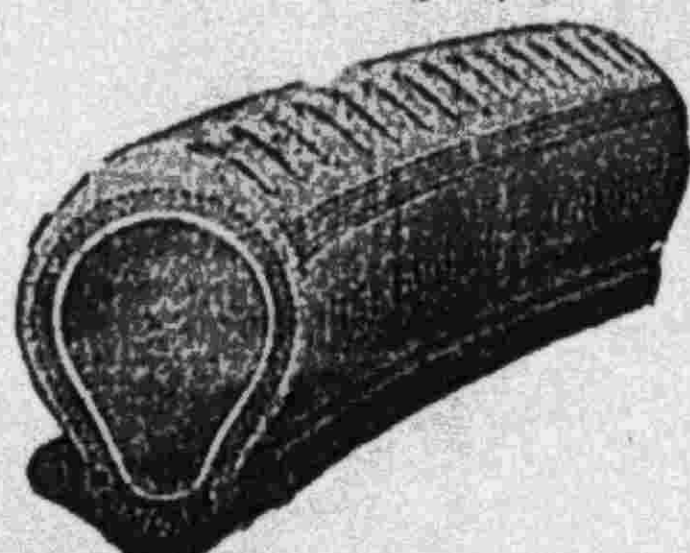
Xin rằng coi chừng thuốc giả—có để thư cho M. TRẦN-VĂN-Y Quản-lý An-quân An-Hà Gặp thư thời thuốc gởi lại

Có bán

Vỏ xe thượng hạng

Đã bán mới sửa lại cho những vỏ và ruột xe kéo và xe máy

HIỆU Bergougnan
thứ thượng hạng

Vỏ xe kéo mới cắt, giá là 6,50
Ruột xe kéo mới cắt giá là 2,25
Vỏ xe máy mới cắt giá là 2,20
Ruột xe máy mới cắt giá là 1,20

Có trữ bán tại:

Garage Trén-đát-Nghĩa Cánh
" A. Clancia Bỉnh-bồ
" E. Peysson Pnom-Penh
Hàng chính -ho Namkỳ và An-man
L. DESMARQUE et Cie 135 Rue d'Espagne ở Saigon.

Sách mới xuất bản

Mới đây quan Tri-phủ Ninh-giang Bắc-kỳ là ông Bùi-thiện-Cần mới xuất bản bộ "KIM-VÂN-KIEU" cũ ra đời. Nhưng bộ Kim-Vân-Kieu xuất bản lâu nay tưởng chưa có bộ nào giải nghĩa rõ ràng và tường-tốt như bộ này. Quan Phạm-vân-Thay Tổng-Đốc Nam-Định duyệt bộ sách này có phê rằng: Vừa đây tiếp Ông Bùi-thiện-Cần tri phủ Lạng-Sang, ông duyệt bộ Kim-Vân-Kieu chú giải là thủ mục của cụ cố An-Bur-không-Điền soạn tập từ khi chú bút Đông-Vân-Nhật-Báo, nghiên cứu hết nội kinh ngoại truyện, không hề sót một điển nào suýt sử chép nguyên chữ nào, cốt thích, dùng bằng quốc ngữ, tính hai mươi năm bút tâm mồ hôi, mực chan nước mắt, đến nay tính là mới thành bi sách có giá-trị đáng công truyền.

Và trong sách này đương diễn tích chép bằng chữ nho, người nào muốn học thêm chữ Hán mới thiết có ích. Ai là người thích văn nôm trường cũng nên sắm một bộ Kim-Vân-Kieu chú thích này để vào thư phòng.

Có bán tại nhà An-quân Hậu Giang. Giá mỗi cuốn 0.70

An-Phong

Bijouterie soterie de Chine et du Tonkin

Kính trình còng lộc châu Qui—hách đặng rỏ: tiệm tôi mua bán hơn năm năm bán ròng hàng tàu, nhưng là văn xuyên lãnh nhiều, cũng là hàng vườn, nhuộm đen diệu lạng thật tốt, không hề trở tới chắc ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên tôi hết sức lựa chọn thợ nhuộm, nhuộm tốt và hớt chải tốt hơn các nơi khác đó cam châu, hoa tư các, cũng xá lực soạn bác thảo, lực soạn thượng hảo đến có đủ thứ, còn hàng bác như, bằng không thể bì kịp hàng đen của tôi, và giá: tôi bán lại rẻ. Còn đồ mặc trắng như the, lương-lực đủ thứ, tôi lãnh tại Hà-nội, như quý khách muốn mua vật chỉ dùng xin gởi thư đến, thì tôi sẽ gởi lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gởi contre remboursement.

Cao-lãnh: Ngụ-đôn-xuân-Trước Cánh bạch

Sách đồng âm tự vị

Chữ quốc ngữ mà muốn viết cho đúng thì phải học cho kỹ lưỡng. Mà muốn học cho kỹ lưỡng cần phải có một cuốn tự vị cho rành. Tự vị quốc-ngữ mà xuất bản xưa nay thì có cuốn tự vị ông Paulus Gân, cuốn tự vị ông Gébrel và mới đây có cuốn đồng âm tự vị của ông Nguyễn-văn-Mai, là giáo sư tại trường Bôn-quốc-Saigon. Hai cuốn trước tài đủ và nhiều chữ hơn nhưng lại mất tiền. Cuốn thứ ba tuy nhỏ hơn nhưng giá thì rẻ, dễ cho học trò dùng thì vừa lắm.

Sách đồng âm tự vị in lần đầu là năm 1917 nay đã hết rồi mới in lại lần thứ nhì. Kỳ này giá bán mỗi cuốn là 0\$50.

Có trữ bán tại An-Hà An-quân Cánh. Ai ở xa muốn mua xin phụ thêm 0.12 tiền gởi.

Sách mới lại

Grammaire C. Augé Cours préparatoire	0.45
Grammaire C. Augé Cours Élémentaire	0.60
Grammaire C. Augé Cours Moyen	0.80
Supérieur	0.10
Mémento de poche	1.00
Classique	3.00
Dictionnaire Armand Colin	4.50
Petit Larousse illustré	3.50
Géographie Foncin Cours Préparatoire	0.50
Géographie Foncin Cours	0.70
Choix de lectures (A. Mironneau)	0.85
Cours Élémentaire	1.00
Choix de lectures (A. Mironneau)	1.10
Cours Moyen Certifié d'Etudes	1.50
Cartes de la Cochinchine cartonnée	3.50

Có trữ bán tại nhà in Hậu-giang, ai mua nhiều về bán lại sẽ tin hẻo hẻo nhiều.

Sách hữu ích nên mua mà xem

Nhất là mấy ông Hương-chức đang giúp việc quan và mấy ông Điện-Chà nên mua để dành trong nhà rất nên hữu-dụng trong cơn có việc.

Gần người đời một năm cho đến tới sao cho khỏi việc này việc kia. Xì tự nhiên ai tránh cho khỏi.

1. Vay mượn biết Phận-sự Hương chức phụ tá quan Biện-lý ra thế nào? Thì mua "TUÂN-TRA-PHÁP-LỆ" của ông Võ-văn-Thơm, giá là..... 2\$00

2. Muốn rỏ Thổ-cách Sanh-tử hèn-thú và Bệ-dời, nên mua cuốn "SANH TỬ HỒN-THỦ" của ông Võ-văn-Thơm, mới in rồi, giá là..... 2\$00

3. Muốn rỏ việc kiện thưa đến Tòa công hết thấy những người làm dân nhà nước ra toé nào, nên mua quyển "TUNG-TỬ THỂ-LỆ" của ông Võ-văn-Thơm dịch ra chữ Quốc âm rành rỏ, giá..... 1\$40

4. Muốn biết Phận-sự Hương-chức có quyền Giao-trác và thi hành án trong vụ kiện hộ của người Bôn-quốc, như Trường Tọa nên mua cuốn "THỰC-KIEU-MỚI" của ông Dương-văn-Mên giá là..... 3\$00

5. Muốn thạo về việc làng thì nhận giấy tờ Sấm và cổ điển-thô ghe cộ trâu bò. Chia gia-tái. Cho vay đặt nợ. Cầu chứng. Con niêm. Khẩn và mua đất, giá đất Nhà-nước. Muốn học-đo đo đất; nên mua cuốn sách "SÁCH THƯỜNG DỤNG" của M. Trần-Kim, giá là..... 2\$00

6. Lúc rành rành nên coi cuốn tướng "KIM THẠCH KỶ DUYÊN" của ông Bôi-quang-Nghĩa kêu là ông Thủ-khoa Nghĩa, kỳ là một án văn-chương rất đong đàng và mấy chữ nào khó đều có giải nghĩa rõ ràng dưới mỗi trường giá mỗi cuốn là..... 0\$80.

Nhà báo: Anam muốn cho số sách của mình được rành rỏ, thì nên mua cuốn Pháp biên chép số sách của ông Đỗ-văn-Y Quản-lý nhà in Hậu-giang Cánh.

Sáu thư sách nói trên đây, như QUI-VỊ có mua xin phụ thêm 0\$21 là tiền gởi mỗi quyển.

Có trữ bán tại Nhà-in Hậu giang Cánh.

Xin viết thư và mandat cho M. ĐO-VĂN-Y Quản-lý An-quân An-Hà CANTHO.

Le Gérant ĐO-VĂN-Y

CANTHO LE, 28 OCTOBRE 1926— TIRAGE: 900 EXEMPLAIRES

CANTHO.— IMPRIMERIE D'LOUEST

BỒ-VAN-Y
QUẢN-LÝ
Giá bán nhật trình
AN-HA
Trọn năm.....5\$00
Sáu tháng.....3 00
Giá bán nhật trình
L'APPEL
Trọn năm.....6\$00
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bản
Trọn năm.....10\$00
Sáu tháng.....6 00

AN-HA-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TAI-ĐƯỜNG—Boulevard Delanoue—Canton
Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-KHIA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-RÚT

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gở
bãi, đăng báo xin đề thơ
cho M. Bồ-van-Y quản-lý

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
luôn, bản-quản lấy làm
thăm cảm.

NÊN LẬP THÊM HỌC ĐƯỜNG

Sự học-văn ở nước ta đời trước thì ít ai chán qui, đến, cho nên trong nước cũng ít có học-văn sĩ, lại quốc-vai không được mấy mớ-mang, mãi cho đến khi Sĩ-Nhiếp sang đây cai-trị mới đem văn-hóa nước Tàu qua đây truyền-bá cho ta. Ngai lập học-đường để dạy ta, thật là ân-đức của ngài chẳng nhỏ. Nhưng thuở ấy người ở nước ta không coi sự học-văn là trọng, cho nên chỉ học cho am-hiểu chút ít vậy thôi, lại không mấy người có học-vi ở thời-kỳ ấy không có bày ra cuộc thi-cử chỉ cả, có lẽ cũng vì đó không được lòng người cho ham học được. Đến đời nhà Lý và nhà Trần mới có mớ-mang nên giáo-dục sự học-văn ở nước ta; mới có lập học-đường ở khắp nơi; mới có bày ra các hội thi, như hội thi "minh-kinh", hội thi "thái học sinh" hội thi "hương"; mới có các đẳng nhân-tài như Lý-thường-Kiệt, Đặng-Dung, Mạc-đĩnh-Chi, Chu-văn-An v.v.. Lại ở vào thời-kỳ đó học-hành rất dễ, muốn tới trường Quốc-tử-Giám học cũng được, muốn ở nhà rước thầy về dạy xóm cũng được, cho đến nay tục ấy cũng còn rơi truyền lại. Nhưng cũng đã ít rồi vì hiện-thời ít có người ham-mộ về Hán-học chỉ ở ngoài Trung, Bắc còn tục ấy thôi (!)

Bắt đầu từ ngày thấy Đại-Pháp sang đây cai trị ta lại rộng ơn đem bổng-cơ che phủ dân Việt-Nam, lấy ngon được rồi khắp Bắc-Nam-Trung, đưa ngon gió văn-minh khắp cả tam-kỳ. Mớ-mang nên giáo-dục cho ta, đem sự học-văn an-tây truyền-bá cho ta, nào là lập trường "An-học", "Thục-học", "trung đẳng-học" nào là Cao-đẳng học-đường ngoài mấy trường này lại còn các trường khác chuyên dạy về canh-nông, kỹ-nghệ như "Thương mại học-hiệu", "Tạo tác học-đường" v.v. v.v.

Nhưng vậy cũng chưa đủ, vì các trường nói trên đây lập ở các nơi phong-phủ mà thôi, cho nên phần có học thì ít mà phần không học thì nhiều, đó cũng là một đứu khuyết-điểm của Chánh-phủ đối với con dân vậy, mà là một đứu cần-yêu của con dân rất trông-mong nơi Chánh-phủ làm đứ. Và chẳng đàng cái thời-huội này người ham-mộ về sự học-văn rất nhiều; nhưng ngặt nỗi không có đứ trường học, nói ngay như các trường cao-đẳng toàn lập ở ngoài Bắc, chỗ trong Nam-kỳ chưa có trường nào gọi là trường cao-đẳng cả, làm cho các vị học sanh hồng-hội lấy làm khó nói bước

theo cũng đường đứ, vì đường sá rất xa xuôi, lại tiền-trường cũng khá mớ nên phần nhiều các vị có khiếu thông-minh mà mớ phải nhà nghèo không đi ra học đứ, đó cũng là một đứu đáng tiếc, nhưng cũng không phải gập gì, chỉ có đứu này cần-yêu hơn hết là ở xứ ta một làng nhỏ gì cũng có ít nứ là tám chục dân số. Lấy trong tám chục dân số ấy mà bỏ đứu ra thì ít nứ cũng có bảy chục trẻ em, mà than ôi! trong bảy chục trẻ em đó đứu cam chịu đứ, vì trường học ở xứ ta rất ít, trong hai ba làng lớn mới có một trường ầu-học, như vậy thì sao có đứu chỗ học trở tới trường đứ, lại còn nói nứ nứ, như mớ nhà có tiền thì mới có đứu thể lực cho con đi ra tỉnh hoặc mớ chỗ ở trọ đi học đứ, chỉ ư mớ nhà vừa khá hoặc nghèo thì lấy gì làm số phí cho con đi học.

Như có một lần tôi đứu hứu chuyện với quan Trạng-sur Loye, nhơn bản qua nên học-văn ở xứ ta thì ngài nói rằng: «Ở xứ này mà này sanh ra bởn phi-loại du-đàng nhiều là tại không có đứ trường cho trẻ em học tập theo phong-hóa lễ-nghĩ nên mớ vậy, nên ngày nào mà có đứ trường cho trẻ em đi học đứ thì mớ tuyệt cho; ở bên Pháp, không có làng nào mà không có trường, không có người nào mà không biết chữ, đứu không phải chuyển về nghề-văn đi nứ cũng học cho biết. Tôi bởn than rằng: «đó cũng vì đứu ít trường học và đứu ít tại có nhiều nhà nghèo không đứu thể lực cho con học đứ, ngài lại nói rằng, nên nhà-nước có lòng châu-tat đến con dân thì nên chịu cả giấy má, viết mực thì tự nhiên đứu nhà nghèo cách mớ cũng có thể cho con đi học đứ. Tôi sự nghĩ thì lời quan Trạng-sur nói nghe rất có lý, các trẻ mà có tánh lung-lang ấy là tại không có trường đứu hứu như thấy rằng dạy thừa tánh và đứu tại không có tiền mua sách vở, giấy mực mới chịu đứ.

Vậy muốn cho khỏi có bởn phi-loại du-đàng thì trường nhà-nước nên lập thêm trường ở các làng, hứu làng nhỏ thì một trường, hoặc một, hoặc hai thầy giáo, còn làng lớn thì hai trường, hoặc hai, hoặc ba thầy giáo mớ có đứu thể lực mà dạy sập trẻ em. Hai là nhà-nước nên bao cả giấy, viết mực, sách vở cho học trở đứ cho con nhà nghèo cũng có thể đi học đứ, nên nhà nước mớ rộng tiền học-văn vậy thì

Một cách gởi bạc rất rẻ

Xưa nay cứ theo luật định và muốn cho chắc thì muốn gởi bạc cho người nào ở khác xứ thì phải tới nhà thơ-tín mua một cái mớ-da (mandat) rồi hứ vào bao mà gởi cách rờ-com-mớ-de (recommandée) Cách gởi này tốn phí rất nhiều, tỷ như muốn gởi một ngàn đứu bạc thì phải trả tiền mớ-da hết sáu hoặc bảy đứu bạc và tiền gởi cái thơ hết hai các nứ, đứu tiền kém nhiều mà lại phải thất công chờ đứu lúc đến nhà thơ-tín mua mớ-da. Lại nứ, có nhiều khi gởi bạc mớ-da mà rứu lại mất thì phải chờ đứu sáu tháng số thơ-tín mới đến số bạc cho mình lại. Xem thể thì cách gởi bạc này đứu tốn nhiều tiền lại không đứu mớ gì đứu tiền, chỉ có tiền đứu này là ở nơi nào có nhà thơ-tín thì gởi bạc đứu thôi. Nói vậy chứ cũng có nhiều chỗ có nhà thơ-tín nhưng không có bán hoặc thầu mớ-da. (1)

Kíp đến buổi này nhà-nhà-nhà đứu đứ khắp nơi, như Hanoi, Hải-phòng, Tourane, Nam-vang, Canton đứu đứ Ngân-hàng Đông-pháp sáng tạo rồi và chẳng bao lâu đứu cũng sẽ mớ ở mớ tỉnh phong-phủ khác, nhà ngân-hàng mớ ra chẳng những có ích về sự cho vay hoặc gởi bạc mà thời lại bày ra cách gởi bạc rất rẻ mà lại đứu tiện nứ. Tỷ như ở Canton muốn gởi về Saigon:

a/Về người có khai tên số ở nhà ngân-hàng Canton và Saigon thì muốn gởi bao nhiêu cũng đứu mà chỉ tốn có năm su mua cớ mà thôi.

dám dân này chẳng khi nào dám quên ơn thậm trọng ấy bao giờ!

Hoặc như nhà-nước có đứu vì nên tài-chánh thiếu khuyết thì xin ban ơn rộng cho ở các làng chưa có trường đứu đứu quyền tự-do lập trường tư-thực như thực trước vậy. Người lập trường không phải đứu thuê-xấu gì cả, nhưng không đứu phép thầu tiền nhiều. Nhà-nước ra hạng-chở cho họ từ lớp đứu đứ, (học A. B.) phải ăn bao nhiêu tiền, lớp thứ hai (học chữ Pháp-Việt) phải ăn bao nhiêu tiền cứ theo gởi hạng ấy mà thầu tiền của người đem con tới học, nên ăn quá hạng-chở thì bị phạt. Làm như vậy thì các nhà vừa khá mớ tới đứu nói trên kia mớ có đứu sức cho con học đứ, vì ăn cơm nhà thì không phải tốn tiền ở trọ, còn tiền học chỉ có năm các (0\$50) hoặc một đứu (1\$00) mỗi tháng thì không phải nhiều gì. Nhưng đó là một đứu đứu ngặt vậy thôi, chứ không dám ắt là vớt đứu cả đứu con của dân nghèo kia đứu hay chữ hết.

NHẬT-YÊN

Cách gởi rất dễ mình đem số bạc của mình muốn gởi đứu lên tại phòng văn đứu Quản-lý ngân-hàng mà trao số bạc ấy và nói tên của người mà mình muốn gởi đứu thì nhà ngân-hàng cho mình một cái biên lai thầu nhận đứu làm chắc, thôi là xong việc.

b/Về người có khai tên ở một nơi nào, thì cách gởi cũng như ở khoản đứu nói trên, nhưng tiền gởi bạc lại cao hơn một chút, nhưng thế nào cũng ít tốn phí hơn cách gởi ở nhà thơ-tín.

c/Về người không có khai tên số ở ngân-hàng nào cả, mà muốn gởi bạc cho ai thì cứ tới ngay nhà ngân-hàng mà mua một vé ngân-phiếu cũng như mua mớ-da vậy, nhưng rẻ hơn nhiều lắm, vì nhà ngân-hàng thầu tiền mua phiếu ấy chỉ tính có phần nứ một phần trăm mà thôi (1/2%). Nhưng mua nhiều chừng nào lại thầu tiền rẻ chừng này.

Cách gởi bạc này rất đứu tiện, gởi cho xứ nào mà mớ đứu có nhà ngân-hàng thì đứu. Từ đây cách này ra thì các nhà buôn lấy làm may mớ lắm và mớ vì có con học ở bên Pháp, muốn gởi tiền cho con cũng đứu và nhẹ tiền tốn phí nứ. Nhưng tiếc thay cũng còn nhiều chỗ chưa có ngân-hàng, nên ngày nào có đứu ngân-hàng các tỉnh phong-phủ rồi thì đứu đứu thương mại ở xứ ta càng đứu lợi hơn nứ. AN-HA-BÁO

NHÓM Hội-dồng Quán-hạt

Ngày 15 Novembre 1926 các vị
Nghị-viên Quán-hạt sẽ tru nhóm
tại đình Độc-lý soạn-phủ Nam-kỳ.
Đây là nhóm lý đứu của mớ đứu
tên Hội-dồng mớ đứu cũ hôm 10
Octobre này.

Thơ-tin

Cùng ông Ng-anh-Tuân cai nai
Bản-bao có tiếp đứu một đứu tiên thuyết
của ông gởi đến, bản-bao rất cam ơn ông,
nhưng tiếc vì ông gởi ít quá. Vậy xin ông
gởi thêm nứ, tốt hơn là ông gởi nguyên bản
đàng bản-bao kiểm đứu lại, nếu có thể
đàng đứu thì đàng ngay.

B. B.

Hội-dồng thương-mại

Cuộc tuyển cử chức Nghị-viên phòng Thương-mại ngày 26 Oc-
tobre 1926 đã kết cuộc như sau này:

Số người đi bỏ thăm..... 122
Tham dự bỏ..... 10
Tham trúng..... 1

Ông Nguyễn-văn-Kiểu đứu 93 tiếng thăm đứu cũ
Trương-văn-P' n 87 " " " "
Trần-kim-Ky 73 " " " "
Trần-quang-An 53 " " " "

Kiệt bằng tu thắng kỷ

Báo An-Hà số 481, ông Nhật-Yên
hỏi lý câu "Kiệt bằng tu thắng kỷ"
ông Ngọc-Đường đã có đứu lại
trong L. T. T. V. số 2435 rồi. Nay
đền em, em tuy phần quán tho
chứ cũng có ít nhiều nghiên bút,
vậy em nói đứu đứu đứu một bài,
văn chương đứu hay xin khán quan
miếng nghị!

Học rộng thầy xa như đứu
Khổng-Tử, lẽ nào ngài lại nói trậ
hay sao? Mớ một lý đứu đứu là một
bài học có ý vị sâu xa, cho đến mớ
anh công anh đứu đứu, còn lắm
lạc nghĩa thay!

"Kiệt bằng tu thắng kỷ, lý ngã
bất như vô" nghĩa là kết bạn-tua
lựa chọn kẻ hơn mình, chứ người
bằng mình thì kết bạn có ích chi?
Tua chọn bạn hơn mình là chọn
người tài đứu, chứ chẳng phải
chọn kẻ giàu sang. Vì kết bạn mà
đứu đứu nhau, chỉ bảo cho nhau,
chứ chẳng phải kết bạn mà mong
nhờ mớ quán tâm áo đứu! Có
câu "Học sư bất như học hữu"
học thầy sao bằng học bạn, cho
nên mớ lựa kẻ hơn mình mà giao
hữu. Ta phải kết bạn, mà kết bạn
với ai? Kẻ thiêu tài đứu hơn ta, ta
không khừn kết bạn, người đứu
lớn tài cao há lại chịu làm bạn với
ta sao? Nên cứ nói như thế, ai làm
bạn với ai đứu? Hoành-Cử tiền
sanh có nói: "...Bằng hữu chi
giáo, đứu ki tương hạ bất quyền..."
Trong đạo làm anh em phải kính
nhường nhau mớ có lâu dài đứu;
như Yên-bình-Trọng, kết bạn lâu
chừng nào thì hậu đứu, kính
nhường bạn chừng này.

Muốn có bạn thì phải hạ mình,
vì người không đứu tài trí bằng ta,
song người đứu tám ta mà kết bạn
thì ta chờ nên vì phẩm giá thấp
cao mà từ đứu! Lại có câu: "Trương
trực mớng thiên hạ, tri tam vô ki
ahon" nghĩa là: «quen biết với
thiên-hạ nhiều, mà người biết
một gan ta có mớ?» Kẻ kia phẩm
giá tuy thấp hơn mà biết lòng ta,
chỉ ta thế nào, thì ta há chẳng nên
kết bạn cũng kẻ ấy sao? Nó là tích
Quán-Trọng cùng Báo-Thúc, sự
học thấp cao không đứu, nghèo
giàu khác đứu, mà vì lòng «tri ki»
«tri am» nên mớ gắn nhau, yêu